

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/1071,Inauguracja-projektu-edukacyjnego-Albowiem-nie-moge-byc-wolny-j-esli-wszyscy-nie-.html>
20.03.2026, 23:11

Inauguracja projektu edukacyjnego „Albowiem nie mogę być wolny, jeśli wszyscy nie są wolni” – cykl spotkań z bohaterami i świadkami historii – Bydgoszcz, 16 lutego 2007 r.

16.02.2007

Dnia 16 lutego 2007 r. w sali konferencyjno-wystawienniczej im. ks. Jerzego Popiełuszki bydgoskiej Delegatury IPN odbyło się pierwsze spotkanie z cyklu edukacyjnego „Albowiem nie mogę być wolny, jeśli wszyscy nie są wolni”, zatytułowane „Ofiary stanu wojennego”. Cykl został przygotowany przez Oddziałowe Biuro Edukacji Publicznej Gdańsk – Delegaturę w Bydgoszczy. Gośćmi spotkania byli Jan Perejczuk (Delegat na I i II Krajowy Zjazd Solidarności, czołowy organizator NSZZ „Solidarność” w regionie), Jan Raczycki (Prezes Stowarzyszenia Osób Internowanych i Represjonowanych w Stanie Wojennym „Przymierze”) i Roman Kotzbach (prof. nauk medycznych, m.in. przewodniczący NSZZ „Solidarność” Akademii Medycznej w Bydgoszczy, współtwórca Solidarności Służby Zdrowia Regionu Bydgoskiego w 1980 r.), za swoją działalność opozycyjną, w latach 80. represjonowani przez władzę ludową. W spotkaniu udział wzięli maturzyści III LO im. Adama Mickiewicza.

Pan Jan Perejczuk, z perspektywy własnych doświadczeń, opowiedział o okolicznościach dojścia do skutku i przebiegu strajku rozpoczętego 27 VIII 1980 r. w Zakładach Urządzeń Okrętowych FAMOR w Bydgoszczy, którego był inicjatorem, stając na czele komitetu strajkowego. Ten fakt miał decydujące znaczenie w podjęciu przez władzę decyzji o jego internowaniu, w czasie którego niemal przez rok przebywał w Potulicach, a potem w Strzebielinku. Jan Raczycki mówił m.in. o represjach, jakich doświadczył w latach osiemdziesiątych, skazany w 1982 r. na rok bezwzględnej więzienia pod zarzutem naruszenia sojuszu z ZSRR i dążenia do obalenia ustroju PRL. W tym czasie SB czyniła zabiegi w celu rozbicia małżeństwa J. Raczyckiego (przedstawiając mu do podpisu akt rozwodu). Roman Kotzbach, opowiadając o swojej aktywności opozycyjnej w środowisku medycznym, równocześnie przekonująco zachęcał młodzież do głębszego zainteresowania się najnowszą historią Polski, podkreślał rolę młodszych pokoleń w zachowywaniu pamięci o czasach PRL. Żywe zainteresowanie maturzystów tematem spotkania ze świadkami widoczne było zwłaszcza w trakcie dyskusji, w czasie której padały ciekawe pytania, m.in. o przyczyny obserwowanego dzisiaj rozłamu w szeregach dawniej zjednoczonej opozycji solidarnościowej, o kwestię faktycznego zagrożenia militarną interwencją wojsk Układu Warszawskiego w Polsce w 1981 r., czy też o odczucia towarzyszące zaproszonym gościom w trakcie ich internowania (nie wyłączając myśli o możliwości utraty życia); młodzież interesowała się także faktycznym zasięgiem działalności opozycyjnej, pytając, czy była ona obliczona na obalenie ustroju, czy może na reformę istniejącego porządku polityczno-gospodarczego.

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)

